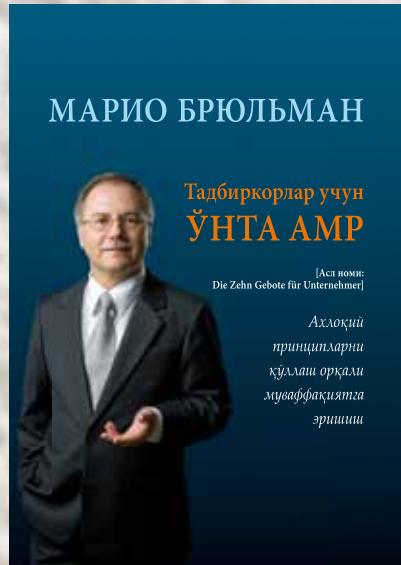

Тадбиркорлар учун ўнта амр

китоби бўйича ўқув қўлланмаси

Муаллиф: Марио Брюльман

“Ахлоқий принципларни қўллаш асосида муваффақият қозониш” мавзусига бағишлиланган 11 та кечки учрашув;
Галлус Таннгеймер томонидан тайёрланган

Сўзбоши

Исо ҳам отаси (Юсуф) сингари ёғочсозлик саноатида тадбиркор бўлган; Бутрус эркин касб эгаси – балиқчи, Матто эса банк ходими, Лидия тўқимачилик саноати иш бошқарувчиси бўлган. Павлус чодир тиккан. Эндрус, Шимўн ва Исонинг илк издошлари балиқчиллик билан шуғулланишган. Эски Аҳдда ҳам биз кўплаб дехқон, чўпон ва хунармандларни қўрамиз. Мисол учун Амоснинг қўй боққани, Мусонинг эса чўпонлик қилгани маълум.

Тадбиркорлар корхоналарга асос солишган. Улар ҳар соҳада иш олиб борар, сармоялар киритар, ўзгаришларни амалга ошириб, масъулиятни бўйнига олишар эди. Ҳаммада бўлгани каби, уларда ҳам борини йўқотиш хавфи бўлган, улар ҳам оиласига, дўстларига, ишда танаффус олишнинг аҳамиятига бепарволик қилган бўлишлари мумкин.

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китоби асосида тайёрланган ўкув қўлланманинг мақсади ишбилармон одамларга ўз ишини мамнуният билан бажаришга ва кўринарли самараларга эришишга ёрдам беришдир. Муқаддас Китобда ёзилган, кўп асрли тарихга эга ўнта амр биз бугун қарши олаётган чақириқлар даврида ҳам тадбиркорлар учун ўз аҳамиятини йўқотмаганига ва фойда беришига ишониш ушбу мақсадга асос бўлиб хизмат қилади.

Қўлланма кичик гурӯҳлар, таълим олаётган аудиториялар, бизнес клублар учун мўлжалланган ва тадбиркорларни қизиқтирадиган мавзуларни ўз ичига олади. Ўкув қўлланма шунчаки тадбиркорлик қилаётганлар учунгина эмас, балки мазкур мавзуга (соҳага) қизиқкан барча одамлар учун мўлжалланган. Гурӯҳ етакчиси китобнинг ўнта асосий бобидан келиб чиқиб, ўнта кечки учрашувларни ташкиллаштиради. Иштирокчилар баҳс-мунозаралар олиб бориш ва ўнта амрнинг ҳар бирини муҳокама қилиш имконига эга бўладилар. Ўн биринчи учрашувга эса амалий мисоллар асос бўлиб хизмат қилади.

Ўкув қўлланмана Вьетнам, Молдова, Непал, Швейцария ва ҳоказо мамлакатларда халқаро миқёсда қўллаш учун тайёрланган. Агар ушбу материал жамоатлар ва тадбиркорлар ўртасидаги муносабатларни тиклаш йўлида кенг ишлатилса, бундан фақат хурсанд бўлар эдим.

Ушбу қўлланмадан кўп фойда ва марҳамат топасиз деган умиддаман.

Галлус Таннгеймер, илоҳиётшунос (теолог) ва COM International Бош директори, Швейцария

Мундарижа

Бет

Учрашувлар тузилиши ва тайёргарлик кўриш бўйича изоҳлар	5
1. Бизнес моделлари шунчаки осмондан тушиб қолмайди, тўғрими?! (1-амр)	6
2. Маркетинг кўп ҳаражат талаб қилмаслиги, бироқ кўп фойда бериши лозим (2-амр)	8
3. Ҳа, вақт – пул, аммо унинг қадри пулдан ҳам азиз (3-амр)	10
4. Ўзгаришлар куч талаб этади ва ғайрат улашади (4-амр)	12
5. Кураш – қотиллик эмас, балки ўйиннинг бир қисми, холос (5-амр)	14
6. Одамлар устидан раҳбарлик қилиш ҳақиқий санъатdir ва буни ўрганиш мумкин (6-амр)	16
7. Ҳар бир одамда ҳақ-хуқуқлари бўлиши керак ва одам уларнинг нима эканлигини аниқ билиши керак (7-амр)	18
8. Мулоқот (коммуникация) осон иш эмас, аммо у эшикларни очади (8-амр)	20
9. Ҳамкорлик маълум даражада хавфли, бироқ, уни ривожлантириб бориш зарур (9-амр)	22
10. Кимдир рақамлар билан лотерея ўйнайди, бошқалар эса бу рақамлар билан компанияларни бошқаради (10-амр)	24
11. Мавзуга оид амалий тадқиқот	26
Ўнта амр	29

Иудаизмга эътиқод қилувчиларда ва Масиҳийлар жамоатларида 10 амрлар тартибига оид анъанавий қарашлар фарқ қиласди. Китобда Лютеранлар ва Роман-Католик анъаналарига риоя қилинган. Бут ясашга оид тақиқ билан боғлиқ бошқа тартиб мавжуд. – Ўзларингизга ҳеч қандай бутни ясаманг, – дейилган ва Англиканлар, Реформистлар ва Православ масиҳийларда бу иккинчи амр ҳисобланади. Уларда “тўққизинчи” ва “ўнинчи” амрлар битта амр ҳисобланади.

Фото: fotolia

Учрашувларга тайёрланиш

Сұхбат олиб бориш

Бундай кечаларни мөхирлик билан тажрибага зға равишида олиб боришнинг, иштирокчиларни илҳомлантира билишининг аҳамияти жуда катта. Бу жиҳат учрашувда қатнашган ҳар бир одамнинг фойда топишини таъминлаб беради. Гурух етакчисининг тажрибали тадбиркор бўлиши бунга яна ҳам катта ҳисса кўшади, бироқ буни асосий шарт деб белгилай олмаймиз. Бу ерда энг муҳими – иштирокчиларда саволга нисбатан қизиқиш уйғотиш! Гурух етакчиси, иштирокчиларнинг диққат-эътибори мавзудан йироқлашмаслиги, кўзда тутилган бутун материал ўз вақтида муҳокама қилиниши учун масъулдир. Кўп гапирадиган иштирокчиларни вақти-вақти билан тўхтатиш, гапирмаганларни эса сұхбатга кўшилишга илҳомлантириш лозим. Саволлар бериб туриш ҳам жуда муҳим, чунки бу мавзунинг чуқурроқ тушунилишига олиб келади.

Гурух етакчиси иштирокчилар ҳамма нарсани тушунаётганини кузатиб бориши ва шу вақтнинг ўзида уларнинг тушунчасини синааб, шубҳага солиши, лозим топилса агар, ҳатто провокацион фикрларни ўртага ташлаши лозим.

Учрашувларга тайёргарлик:

- Кечки учрашувни ким олиб боришини белгиланг
- Бобни ҳамма мустақил ва олдиндан ўқиб чиқиши лозим
- Муқаддас Китобдан мавзуга тааллуқли парчаларни гурух бўлиб ўқиш
- Учрашув кечасининг исталған қисми давомида ичимликлар ва енгил нонушта (ихтиёрий равишида) уюштириш мумкин

Учрашувларни ўтказиш тартиби бўйича тавсиялар (чамаси 1,5 соат)

- Мавзу билан боғлиқ кириш қисми (5 дақ.)
- Мавзу билан қисқача таништириш / амрлар (10 дақ.), Муқаддас Китобдан парчалар ҳам ўқиб эшилтирилади
- Китоб бобини муҳокама қилиш (45 дақ.)
- Мен ечадиган навбатдаги муаммо қанақа? Қандай аниқ ҳаракатларни амалга ошираман? Вазиятни ўз-гартириш учун мен нима қилишим керак? (20 дақ.) (Китобда берилган саволлар ва мавзулар ушбу бандни муҳокама қилишда фойдали бўлиши мумкин.)

Хулосалар (5 дақ.)

- Учрашувни расман тегишли шаклда якунлаш (ибодат, ибодат вақти)
- Норасмий қисм: бунда ичимликлар ва енгил нонушталар бўлиши мумкин

Китобдан мавзуу

1

**Бизнес моделлари
шунчаки осмондан
тушиб қолмайды,
түғрими?**

Мазмуну

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:1-3)

1 Кейин Худо (Мусога) қыйидаги сўзларни айтди: 2 “Мен сизларни Мисрдаги қулликдан олиб чиқсан Эгангиз Худоман. 3 Мендан бошқа худоларга сажда қилманг.

Изоҳлар: .....
.....
.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
- Баҳоналарим (узрларим) нимадан иборат? (28-бет)
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
- Қыйидагиларни ўрганмоқчиман

Хуносалар:

1. Мен тадбиркорлик әркинлиги ва у билан боғлиқ жавобгарликни сезаман ва бирорта ишни амалга оширишга қарор қиласман. Ҳа , Йўқ , Эҳтимол ,
Бошқача (ўзгача) жавоб.....
2. Мен муаммоларни мұхим ва ижобий ўзгаришларни киритишга мажбур қиладиган имконият ва даъват, чақириқ ўрнида қабул қиласман. Ҳа , Йўқ ,
Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб.....
3. Мен SWOT таҳлилини ўтказаман.
4. Таҳлил асосида тегишли чораларни кўраман ва мантиқий бизнес моделини ишлаб чиқаман.

Тадбиркорлик фаолиятида биринчи амрни қўллаш: “Мендан бошқа худоларга сажда қиласман”:

1. Касбий фаолиятимга тегишли бутун хокимият Худонинг қўлида.
Изоҳлар: .....
2. Қарор қабул қилишда Худо кўрсатган йўл–йўриқларга асосланаман.
Изоҳлар: .....
3. Қилган ишларим учун Худо олдида ва одамлар олдида ҳисобот беришга тайёрман.
Изоҳлар: .....

Муқаддас Китобдан ўрганиш учун оятлар

Воиз 11:4: Имкониятни қўлдан бой бермаслик ва вазиятдан қатъий назар таваккал қилиш.

Матто 5:17-20: Исонинг қонун борасидаги нуқтаи назари
Луко 14:15-24: Баҳоналар (узрлар)

Матто 22:34: Энг буюк амр

Матто 6:33: Масиҳийлар биринчи навбатда нима излашади?

2

Китобдан мавзуу

Маркетинг күп ҳаражат талаб қилмаслиги, бироқ күп фойда бериши лозим

Мазмууни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:7)

7 Мен, Эгандиз Худонинг исмини сунистъемол қилманг. Ким Менинг исмимни сунистъемол қилса, ўшани жазосиз қолдирмайман.

Изоҳлар: .....

.....

.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
.....
- Баҳоналарим (узрларим) нимадан иборат?
.....
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
.....
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
.....
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
.....
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман
.....

Хулосалар:

1. Шахсий ҳаётимда ҳам, ишбилармонлик фаолиятимда ҳам ҳурмат қилиш маданиятини (муҳитини) ривожлантириб бораман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мижозларимни мен қадрли одамлар деб биламан ва уларга хизмат қилишга тайёрман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен барча иштирокчилар учун фойдали бўладиган маркетинг режани (концепцияни) ишлаб чиқаман.
4. Мен корхонамнинг барча фаолиятини мунтазам таҳлил қилиб тураман ва уни доимий равишда такомиллаштириб бораман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида иккинчи амрни қўллаш: “...Эгангиз Худонинг исмини суиистеъмол қилманг”:

1. Мен кундалик ҳаётимда Худонинг исмини шундай улуғлайманки, менинг ходимларим ва мижозларим Худонинг ҳаётимдаги таъсирини ҳис этадилар.
Изоҳлар: .....
2. Мен ўзимнинг қўллайдиган маркетингимни ҳурмат, камтарлик, самимилик, ҳалоллик (тўғрилик), садоқат ва меҳр–муҳаббат каби қадриятларга асослайман ва уларнинг амалда қўлланишига кафолат бераман.
Изоҳлар: .....
3. Мен тўғри (зиддиятларга ўрин бўлмайдиган) ҳаёт кечираман. Ҳаракатларим эса буни очиқ-оидин кўрсатиб туради.
Изоҳлар: .....

Муқаддас Китобдан
ўрганиш учун оятлар

Матто 7:12: Олтин қоида –
одамлар / мижозлар билан
мен қандай муносабатда
бўлишим керак

Матто 7:13-23: Энсиз йўл
(Тор эшик)

3

Китобдан мавзуу

**Ха, вақт – пул,
аммо унинг
қиймати пулдан
ҳам азиз**

Мазмуну

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:8)

8 Шаббат кунини муқаддас деб билинг, бу кунга риоя қилиб юринг.

Изоҳлар: .....

.....

.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
.....
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
.....
- Мен буни ҳали яна гурӯҳда муҳокама қилишни истардим
.....
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
.....
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
.....
- Қуидагиларни ўрганмоқчиман
.....

Хулосалар

- Мен эрозия (емирилиш) хавфини билишни истайман: ўз атрофимдаги одамлар билан бўлган муносабатларим ҳамда иш фаолиятимдаги ахлоқим ҳақида қайғурмасам, улар бузилади.

Изоҳлар: .....

- Мен доимий равишда дам олишга ҳафтада бир кун ажратишнинг аҳамиятини тушунаман ва барча тадбирларни ҳаётимдаги қадриятларга (компасга) қараб режалаштираман.

Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

- Мен тўсиқ майдонлари бўлиши мумкинлигини биламан ва уларни бартараф этаман.

Изоҳлар: .....

- Мен дам олиш кунларини ўзгача бир захира сандиги деб биламан ва улардан доноликда ўсиш, куч тўплаш ва ҳаётдан завқ олиш учун фойдаланаман.

Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида учинчи амрни қўллаш: “Шаббат кунини муқаддас деб билинг, бу кунга риоя қилиб юринг”:

- Мен ҳафта давомида танг вазиятларни бошимдан кечиргач, бизнес фаолиятим ва шахсий ҳаётимда дам олиш вақтими режалаштираман ва бунга амал қиласман.
- Мен дам олиш кунларини шундай ташкиллаштираманки, танам ҳам, жоним ҳам, руҳим ҳам бирдек тетиклашади.
- Дам олиш кунларида мен Худо билан алоҳида бир маҳсус муроқот учун вақт ажратаман.
- Муҳим кўринган нарсалар дам олиш кунимни бузишига йўл қўймайман.

Изоҳлар: .....

Муқаддас Китобдан ўрганиш учун оятлар

Марк 2:23 ва давоми:
Шаббат куни инсон учун яратилган

Матто 12:1-14: Исо Шаббат кунининг ҳам Ҳокимидир

Воиз З-боб: Ҳамма нарсанинг ўз вақти бор

4

Китобдан мавзу

Ўзгаришлар куч талаб этади ва ғайрат улашади

Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:12)

12 Ота–онангизни ҳурмат қилинг. Ўшанда Мен, Эгангиз Худо, сизларга бераётган юртда умрингиз узоқ бўлади.

Изоҳлар: .....

.....

.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
- Турли хил шахсиятлар: Шахс сифатида ўзимни қўйидагича кўраман
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман

Хуносалар:

1. Мен ўз корхонамда ўзаро ҳурматга асосланган аниқ таркибий тузилмани яратаман; менинг ҳаётим ушбу қадриятларни акс эттиради.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мен ўз корхонам ҳаётидаги турли босқичлар билан боғлиқ имкониятлар ва хавф–хатарларни яхши биламан.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен доимий ўзгартиришлар киритиб бориш зарурлигини кўраман ва уларни муваффақиятли амалга оширишга қодирман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мен мулоқотнинг кучли ва хатарли томонларини биламан ва бундан самарали фойдалана оламан.
Изоҳлар: .....

Тадбиркорлик фаолиятида тўртинчи амрни қўллаш: “Ота-онангизни ҳурмат қилинг”:

1. Мен ходимларимни ва бизнес ҳамкорларимни қадрлайман ва ҳурмат қиласман.
2. Мен ходимларим ҳам шундай йўл тутишлари учун ҳаракат қиласман ва буни кафолатлайман.
3. Ҳар қандай вазиятда ҳам мен очик–оидин, аниқ ва ҳурмат билан мулоқот қилиш усулидан фойдаланаман.

Изоҳлар: .....

Муқаддас Китобдан ўрганиш учун оятлар:

Воиз З-боб: Ҳамма нарсанинг ўз вақти бор (компания босқичлари ва ҳаёт босқичлари)

Чиқиши 20:12: Тўртинчи амрда узоқ умр кўриш ҳақида ваъда берилади

Эфесликларга 6:1-4:
Болаларнинг ўз ота-онасига итоат қилиши

Сулаймон ҳикматлари
1 ва 4-боблар:
Васвасалар ҳақида огоҳлантириш ва дононликка интилиш

5

Китобдан мавзу

**Кураш – қотиллик
эмас, балки
ўйиннинг бир
қисми, холос**

Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:13)
13 Қотиллик қилманг.

Изоҳлар: .....

.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман

Хулосалар

1. Мен рақобатчиларимга ҳурмат билан муносабатда бўламан ва ўз ходимларимдан ҳам шуни кутаман. Биз ҳеч кимга зарап етказмаймиз.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мен вақтдан тўғри фойдаланиш учун зеҳн-идрокимни ривожлантираман, бу менга осойишталик ва хотиржамлик беради.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен иш жойларда тазийк ҳавфи юзага келишидан хабардорман ва профилактика мақсадида шаффоффлик (очиқлик), самимийлик муҳитини яратишга ҳаракат қиласман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мен яхшилик тарафида, ёмонликка қарши курашишга тайёрман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида бешинчи амрни қўллаш: “Қотиллик қиласманг”:

1. Мен бошқа одамга зарап етказадиган ҳар қандай хатти-ҳаракатдан воз кечаман.
2. Ўзга одамга ёки атроф-муҳитга зарап етказилиши эвазига олинадиган фойдадан, у жуда катта бўлса ҳам, воз кечаман.
3. Мен ўзимни ҳаётга ва ҳаётий қадриятларга бағишлайман.
4. Мен яратилган бутун мавжудотни ҳурмат қиласман ва эъзозлайман.
5. Ўз хатти-ҳаракатларим учун бутун борлиқнинг Яратувчиси бўлган Худо олдида, ўзим ва бошқа одамлар олдида жавобгарман.

Муқаддас Китобдан
ўрганиш учун ояtlар
Матто 5:21 ва давоми:
Исонинг қотиллик ҳақида
таълимоти

Матто 5:43 ва давоми:
Душманни севиш ҳақида
амр

1 Шоҳлар 24-боб: Эн-
Гедидаги ғорда Довуд
Шоулнинг жонига қасд
қиласманг.....

6

Китобдан мавзу

**Одамлар устидан
раҳбарлик
қилиш ҳақиқий
санъатдир ва
буни ўрганиш
мумкин**

Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:14)
14 Зино қилманг.

Изоҳлар: .....
.....
.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
.....
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
.....
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
.....
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
.....
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
.....
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман
.....

Хулосалар

1. Мен худбин фикрларга, шаҳвоний ва моддий ахлоқизликларга, яъни бундай хавфларга қарши тура олишда, менга кимлигимни кўрсатиб турувчи кўзгу вазифасини бажарадиган бир восита ёки шахсни тайёрлайман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Бизнеснинг барча жабҳасида корхонанинг ахлоқи (этикаси) ва маданиятини мустаҳкамлаб боришда менга куч бағишлийдиган ҳамкорларни (шерикларни) танлайман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен келажакда ўзимни йўқотиб қўймаслигим учун, узоқ муддатли мақсадларимга қадриятларимга муносабиравишида етишимга ёрдам берадиган ҳамкорлик муносабатларимни доимий равишида кучайтириб боришда куч-ғайрат ва вақтимни аямайман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мижозлар ва ҳамкорларнинг хоҳиш-истакларини нафақат қаноатлантиришга, балки уларга кутганларидан ҳам зиёд хизмат кўрсатишга бор имкониятимни ишга соламан.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида олтинчи амрни қўллаш: “Зино қилманг”:

1. Мен турмуш ўртоғимга содиқман.
2. Мен никоҳни муқаддас деб биламан ва унинг бошқалар томонидан булғанишига йўл қўймайман.
3. Ҳамкорлик муносабатларим ўзаро ҳурмат, эътибор ва садоқатга асосланган.

Изоҳлар: .....

Муқаддас Китобдан
ўрганиш учун оятлар:

Матто 5:27 ва давоми:
Никоҳ Худонинг қалбидадир

Матто 19:1 ва давоми:
Худо бирга қўшган нарса,
қўшилган ҳолида қолиши
лозим

Эфесликларга 5:21-6:9:
Масиҳийларнинг ички
қонуни (кодекси).

(Параллел оятлар: Колос.га
3:18-4:1 ва 1 Бутрус 2:18-3:7)

7

Китобдан мавзу

**Ҳар бир одамда
ҳақ–хуқуқлари
бўлиши керак ва
одам уларнинг
нима эканлигини
аниқ билиши
керак**

Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:15)
15 Ўғирлик қилманг.

Изоҳлар: .....
.....
.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
.....
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
.....
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
.....
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
.....
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
.....
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман
.....

Хулосалар

1. Мен ўз корхонамда ўғриликка йўл қўймайман ва ўзим ҳам ўғирламайман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мен ўғрилик тузоқларидан хабардорман ва ўзимни ҳимоя қилиш учун самарали чоралар кўраман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен янги қадрияларни яратиш мажбуриятини ўз зиммамга оламан.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мен ўзимни ва ходимларимни муаммоларни ҳал қилишга қодир бўлган, хайр–эҳсон қилишга қодир, ижодкор ва муносиб шахслар сифатида шакллантириб бораман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида еттинчи амрни қўллаш: “Ўғирлик қилманг”:

1. Мен шахсий мулкка ҳамда мулк эгаларининг ҳуқуқларига нисбатан хурмат кўрсатаман.
2. Мен ўз корхонамда ушбу ҳуқуқларнинг бузилишига йўл қўймайман.
3. Мен адолатсизликни олдини олиш ҳақида, у содир бўлганда эса етказилган зарар қопланиши тўғрисида қайғураман.

Изоҳлар: .....

.....

.....

Муқаддас Китобдан
ўрганиш учун оятлар:
Матто 6:19-20: Ортиқча
нарсалар (керагидан ошиғи)
ўғирликка сабабдир

1 Коринфликларга 6:10:
Худо ўғирликни тақиқлади
Қонунлар 25:13 ва давоми:
Тарозида алдаш

8

Китобдан мавзу

**Мулоқот
(коммуникация)
осон иш эмас,
аммо у эшикларни
очади**

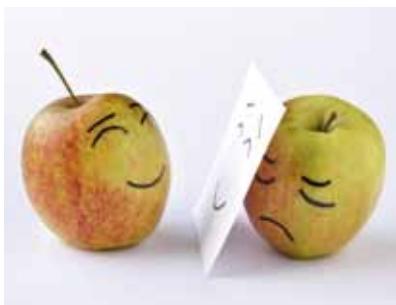
Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:16)
16 Қўшнингизга қарши ёлғон гувоҳлик берманг

Изоҳлар: .....
.....
.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман

Хулосалар

1. Мен ҳақиқатга риоя қилиш ва ишонч мұхитини яратишни ўз зиммамға оламан.
Ха , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мен мұлоқтады, коммуникациядаги англашилмовчиликтарнинг хавфини тушунаман ва имкон борича уларға бартараф этишга ҳаракат қиласман.
Ха , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен бошқа одамлар билан қандай мұлоқот қилишимни күзатаман.
Ха , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мен ҳам ўзимнинг, ҳам ходимларимнинг мұлоқоти, коммуникацияси доимий равища тақомиллашиб бориши бўйича қайғураман.
Ха , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида саккизинчи амрни қўллаш: “Кўшнингизга қарши ёлғон гувоҳлик берманг”:

1. Мен корхонамда ҳақиқатгўйлик ва шаффоффлик табиий ҳолат бўлишини кафолатлайман.
2. Мен англашилмовчиликтарга ойдинлик киритаман.
3. Мен чала ҳақиқатга тоқат қилмайман.
4. Мен ҳақиқатдан оғиш ҳолатларининг сабабларини аниқлаштираман.
5. Ноҳақлик йўли билан эришиладиган фойдадан воз кечаман.

Изоҳлар: .....

Муқаддас Китобдан
ўрганиш учун оятлар:
Ҳаворийлар 5:1-11: Ханониё
билан Сапфира

Матто 26:69 ва давоми:
Бутруснинг Исодан тониши

Сулаймон ҳикматлари 19:5,9:
Ёлғон гувоҳлик жазоланади

Римликларга 1:30:
Худосизларнинг алоқалари
(мұлоқотлари)

Матто 7:1,2: Бошқаларни
хукм қилманг

Юҳанно 8:44 ва давоми:
Ёлғоннинг келиб чиқиши

Сулаймон ҳикматлари
12:22: Ёлғончи тил Эгамизга
жирканчидир

1 Коринфликларга 13:6:
Ҳақиқат қарор топганда
шодланиш

Эфесликларга 4:25:
Ҳақиқатни гапириш

9

Китобдан мавзу

**Ҳамкорлик
маълум даражада
хавфли, бироқ уни
ривожлантириб
бориш зарур**

Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:16)

17 Қўшнингизга қарши ёлғон гувоҳлик берманг

Изоҳлар: .....

.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман

Хулосалар

1. Мен чегара билмайдиган ҳасаддан, иштиёқдан қочаман ва қонунларга бўйсунаман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мен барқарор ҳамкорликни яратаман ва мустаҳкамлайман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Мен тадбиркорликдаги энг муҳим хавф–хатарларга диққат–эътиборли бўламан.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мен инқироз вазиятларига тайёрман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида тўққизинчи амрни қўллаш: “Қўшнингизнинг хотинига кўз олайтирунг”:

1. Мен ҳасад ва хасисликнинг илк аломатларини сезган заҳотим йўқ қиламан, унинг ривожланишига йўл қўймайман.
2. Мен ҳасад, хасислик, ножӯя иштиёқ уйғотадиган вазиятлардан ўзимни узоқ тутаман.

Изоҳлар: .....
.....
.....
.....

Муқаддас Китобдан
ўрганиш учун оятлар:
Сулаймон ҳикматлари 6-боб:
Соҳта шериклик ва зино
ҳақида огоҳлантириш

Сулаймон ҳикматлари 31:10
ва давоми: Фаросатли
хотинга тасанно

Сулаймон ҳикматлари 5-боб:
Зино ҳақида огоҳлантириш

Матто 26:47 ва давоми:
Яхудо пулни деб йўлдан
озди

Амос 3:3: Келишилган ҳолда
иш тутиш

2 Шоҳлар 11-боб: Довуд
 билан Ботшева

10

Китобдан мавзу

**Кимдир рақамлар билан лотерея ўйнайди,
бошқалар эса бу рақамлар билан компанияларни бошқаради**

Мазмуни

Муқаддас Китобдан парча (Чиқиш 20:17)
17 Қўшнингизга қарши ёлғон гувоҳлик берманг

Изоҳлар: .....
.....
.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
.....
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
.....
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
.....
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
.....
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
.....
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман
.....

Хулосалар

1. Пул, обрў—эътибор ёки мансабга эришиш истаги ҳаётимни ва қадриятларимни белгилашига йўл қўймайман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
2. Мен шаффоффлик билан ишлашга қарор қиласман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
3. Тўғри йўлдан оғиш ҳолатларини олдиндан кўришим ҳамда тегишли чораларни кўришимга имкон берувчи тадбиркорлик бошқарув кабинасини яратаман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....
4. Мен ҳаётимни мазмунли ҳаёт билан тўлдириш ҳақида қайғураман.
Ҳа , Йўқ , Эҳтимол , Бошқача (ўзгача) жавоб: .....

Тадбиркорлик фаолиятида ўнинчи амрни қўллаш: “Қўшнингизга қарашли бирор нарсага кўз олайтируманг”:

1. Тадбиркорлик фаолиятимда бори билан қаноатланиш ва камтарликни муҳим қадриятлар деб ҳисоблайман.
2. Ўз атрофимга хавфли вазиятларда мени огоҳлантириб, тўғри йўлга сола оладиган камтар ва ҳалол одамларни тўплайман.

Изоҳлар: .....
.....
.....

Муқаддас Китобдан
урганиш учун оятлар:
Матто 13:44: Худонинг
Шоҳлигига сармоя қилиш

Матто 19:16 ва давоми:
Бадавлат йигит

1 Тимўтий 6:17-19: Бойларга
огоҳлантириш

Луқо 12:13-21: Бадавлат
нодон (ҳасислик ҳақида
огоҳлантириш)

Матто 25:14 ва давоми:
Сизга берилган қобилияtlар
устида ишлаш

11

Китобдан мавзу

**Мавзуга оид
амалий тадқиқот**

Мазмуни

Алоҳида амалий мисолларни муҳокама қилиш

Изоҳлар: .....
.....
.....

“Тадбиркорлар учун ўнта амр” китобидан фойдали маълумотлар

- Китобдан олинган муҳим маълумотлар
.....
- Китобдаги мавзуларга оид саволлар
.....
- Мен буни ҳали яна гуруҳда муҳокама қилишни истардим
.....
- Китобнинг ушбу бобида менинг эътиборимни тортган нарса
.....
- Мен учун бу тушунарсиз бўлмоқда
.....
- Қўйидагиларни ўрганмоқчиман
.....

Изоҳлар учун

Изоҳлар учун

Ўнта амр

Муқаддас Китобдан парча Чиқиш 20:1-17

1. Кейин Худо қуйидаги сўзларни айтди:
2. “Мен сизларни Мисрдаги кулликдан олиб чиқсан Эгангиз Худоман.
3. Мендан бошқа худоларга сажда қилманг.
4. Ўзларингизга ҳеч қандай бутни ясаманг. Осмонда ё ерда ё ер остидаги сувда мавжуд бўлган бирор нарсанинг шаклини ясаманг.
5. Ўша худолар ёки бутларга* сажда қилманг, хизмат қилманг. Мен, Эгангиз Худо, сизларнинг севгингизни бошқа худолар билан баҳам кўрмайдиган Худоман. Мендан нафратланадиганларни жазолайман, уларнинг гуноҳлариоқибатидан фарзандлари, набиралари ва чеваралари ҳам қочиб қутулмайди.
6. Лекин Мени севиб, амрларимга риоя қиласидиганларнинг минг–минг авлодларига содик севгимни кўрсатаман.
7. Мен, Эгангиз Худонинг исмими суиистеъмол қилманг. Ким Менинг исмимни суиистеъмол қиласа, ўшани жазосиз қолдирмайман.
8. Шаббат кунини муқаддас деб билинг, бу кунга риоя қилиб юринг.
9. Ҳамма ишларингизни бажаришингиз учун олти кун бор.
10. Еттинчи кун эса Мен, Эгангиз Худога аталган Шаббат кунидир. Ўшакуни ҳеч қандай иш қилманглар. Ўғилларингиз, қизларингиз, кулларингиз, чўриларингиз, ҳайвонларингиз, шаҳрингиздаги мусоифирлар ҳам ҳеч қандай иш қилишмасин.
11. Мен, Эгангиз, олти кун давомида осмон билан ерни, денгизни ва улардаги ҳамма мавжудотни яратдим. Еттинчи куни эса дам олдим. Шунинг учун Мен, Эгангиз, Шаббат кунини муборак қилиб, муқаддас деб бошқа кунлардан ажратдим.
12. Ота–онангизни ҳурмат қилинг. Ўшанда Мен, Эгангиз Худо, сизларга бераётган юртда умрингиз узоқ бўлади.
13. Қотиллик қилманг.
14. Зино қилманг.
15. Ўғирлик қилманг.
16. Қўшнингизга қарши ёлғон гувоҳлик берманг.
17. Қўшнингизнинг уйига кўз олайтируманг. Қўшнингизнинг хотини, қули ёки чўриси, моли ёхуд эшаги, унга қарашли бирор нарсасига кўз олайтируманг.” ■

Муқаддас Китоб 2016
йилги нашр

Параллел жойлар:
Қонунлар 5:6-21

Swiss Consulting Group SCG AG

SCG ўз мижозларига битта боғловчи шахс орқали бизнес йўналишида энг муҳим соҳалар бўйича таълим ва маслаҳат берса оладиган ваколатли ва тажрибали мутахассислар билан боғланиш имконини тақдим этади. Профессионал мутахассислар кўйидаги соҳалар бўйича ихтисослашган:

- Раҳбарлик (Лидерлик)
- Стратегик режалаштириш
- Маркетинг
- Ишлаб чиқаришни оптималлаштириш
- Мулоқот қилиш (коммуникация)
- Мураббийлик
- Ақлий меҳнат қилувчиларнинг унумдорлиги
- Рентабелликни тиклаш
- Бизнесни ривожлантириш
- Ворислик хуқуқларини тартибга солиш

Swiss Create

Swiss Consulting Group бўлими бўлган Swiss Create камбағаллик даражасини пасайтириш мақсадида бизнес соҳасини ривожлантириш билан шуғулланади. Кичик ва ўрта бизнесни (КУБ) ривожлантириш бўйича лойиҳалар Руминия, Қирғизистон, Молдова, Албания, Вьетнам, Непал, Ўрта Осиё ва бошқа давлатларда амалга оширилган.

Swiss Create хизмат фаолияти нимадан иборат?

- Камбағаллик даражасини пасайтириш ва КУБ ни ривожлантириши бўйича дастурлар
- Одамларга ўзларига ёрдам беришни ўргатиш мақсади билан тузилган дастурлар
- КУБ тадбиркорларини ўқитиш ва уларга мураббийлик қилиш
- Микромолия ташкилотларини ташкил этиш
- Кредит олишда ёрдам
- Компания тузилмасини ташкиллаштириш ва ривожлантириш
- Савдо уюшмалари ва бизнес клубларини очиш
- Бизнес соҳасига ихтисослашган университетларда маъruzalар
- Ривожланиш бўйича лойиҳаларни баҳолаш
- Swiss Create Award мукофоти билан мукофотлаш

Ҳамкорлар

Swiss Create нодавлат ва давлат ташкилотлари номидан КЎБ лойиҳаларни амалга оширади. Белгиланган мамлакатларда лойиҳаларни бошқариш маҳаллий ҳамкорлар томонидан амалга оширилади.

Кўпайиш концепцияси

Компанияларни ривожлантириш тажрибаси бўйича юзлаб лойиҳалар университетлар томонидан кўриб чиқилган ва улар талабалар ва тадбиркорларни ўқитиша қўлланиладиган қўлланма сифатида тайёрланган.

Мен Swiss Create ни қандай қўллаб-қувватлай оламан?

Сиз лойиҳалар бўйича ҳамкорларнингизга давлат назоратидаги микромолия компаниямиз томонидан имтиёзли шартлар асосида бериладиган кредит орқали компания яратиш ёки ривожлантириш имконини тақдим қилишингиз мумкин. Тадбиркорларни тайёрлаш ва ўргатиш учун керакли воситалар билан таъминлаш мақсадида фондларимизнинг бирига ҳайрия, эҳсон қилишингиз мумкин. Бизнинг Swiss Create хужжатларимиз ҳакида сўровнома юборинг.

COM International

Мана қирк йилдан ошдикى, COM International Шарқий Европа ҳамда Марказий ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларида камбағаллар, қувғиндиilar, азият чеккан ва номуси топталган одамларнинг ҳақ-хуқуқларини ҳимоя қилиб келмоқда.

Ташкилот ҳар томонлама ёрдам кўрсатади ва имкон қадар одамларга қашшоқликдан қутилиш, мустақил ва муносиб ҳаёт кечиришни ўргатади. COM International Шарқий Европада сиёсий тўнтарилишлардан кейин ўз фаолиятини бошлаган ва КЎБ лойиҳаларини амалга ошириб, янги иш ўринларини очган биринчи ташкилотлардан бири бўлган.

COM International ташкилотининг уч устуни:

Биз фавқулотда вазиятларда
ва фалокатлар рўй бергандা

**БЕВОСИТА ЁРДАМ
КЎРСАТАМИЗ**

Биз таълим бериш орқали ҳамда
бизнес ва қишлоқ хўжалигини
ривожлантириш орқали
ЁРДАМ КЎРСАТАМИЗ

Биз аёлларни ва болаларни
одам савдоси билан
шуғулланганлардан
ҲИМОЯ ҚИЛАМИЗ

COM International
Swiss Excellence in Community Development

SWISS CREATE

Business development branch of
Swiss Consulting Group SCG AG

Hoechweg 14
CH-2552 Orpund
Tel. +41 32 357 13 11

www.swisscreate.com
info@swisscreate.com

www.swisscg.ch

© 2021 Swiss Create
Барча хуқуқлар
химояланган
UZ-MB 2021/10 V. 2.0